

Side 9-etymologien: Porcelæn

Olander, Thomas

Published in:
Maal & Maele

Publication date:
2017

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Olander, T. (2017). Side 9-etymologien: *Porcelæn*. *Maal & Maele*, 38(2), 9.

Side 9-etymologien: *porcelæn*

Det er ikke meningen at side 9-etymologierne nødvendigvis skal være lumre, men hvorfor ikke lægge ud med en der ligger under bælttestedet? *Porcelæn* virker som et ganske uskyldigt ord, og man får måske oven i købet royale associationer. Men når man går ordet efter i sømmene, er det svært ikke at spærre øjnene op.

Det danske ord *porcelæn* er lånt fra fransk *porcelaine* »porcelæn«. Den første til at anvende ordet *porcelaine* var Marco Polo, der brugte det i sin beskrivelse af rejsen til Kublai Khans Kina i slutningen af det 13. århundrede. Da han så det kinesiske porcelæn, opkaldte han det efter en lille havsnegl, porcelænsneglen, der på italiensk hedder *porcellana*. Porcelænets blanke overflade minder nemlig meget om porcelænsneglens hus.

Italiensk *porcellana* er afledt af *porcella*, der egentlig betyder en »lille so« (man kender sikkert den latinske rod *porc-* fra engelsk *pork* »svinekød«, et lån fra oldfransk). Men hvad har havsnegle med smågrise at gøre? Jo, sagen er at *porcella* nok også har været et slangord for de kvindelige kønsdele. Og så giver det hele bedre mening: De gode italieneres forfædre må have haft en fantasi der var beskidt nok at til se ligheden mellem porcelænsneglen og de kvindelige kønsdele og benævne førstnævnte

Porcelænsnegl.

http://www.idscaro.net/sci/01_coll/plates/gastro/pl_cypraeidae_1.htm (Worldwide Seashells Collection, brugernavn idscaro), licens CC BY-SA 3.0.

med et slangord for sidstnævnte. Og da det frække navn senere blev givet videre til det højt ansete porcelæn, var den forbindelse nok for længst gået i glemmebogen. Men det skal naturligvis ikke forhindre os i at bringe den fulde historie her.